

המכללה האקדמית נתניה
ביה"ס למשפטים
מבחן במשפט בינלאומי / ד"ר בארי פיינשטיין
סמסטר ב', מועד א', תשס"ז

28 ביוני 2007

משך המבחן: **שעתיים וחצי**

הנבחן **רשאי להכניס לבחינה כל חומר שהוא**, אך יחד עם זאת אינו רשאי להעביר כל פריט שהוא מכל סיבה שהיא לנבחן אחר במהלך הבחינה.

לתשומת לב הנבחן: בתום הבחינה יש להחזיר את טופס השאלון ביחד עם מחברת הבחינה; מחברת הבחינה ללא צירוף טופס השאלון לא תיבדק.

לבחינה שני עמודים ושאלה אחת חובה. **עליך להשיב על כל חלקיה (משקל השאלה: 100%).**

א. עליך לקרוא את השאלה בקפדנות ולהתייחס בבהירות בתשובותיך **לכל הנקודות הרלבנטיות** כנדרש.

ב. עליך ליישם את המשפט הבינלאומי הרלבנטי לעובדות המובאות בשאלה ולהביע בתשובותיך את המסקנות המשפטיות המתבקשות.

ג. בתשובותיך **בחן את כל האפשרויות בכל מצב והתייחס לכל מצב אפשרי.**

ד. מומלץ להקפיד על חלוקה סבירה ונאותה של הזמן העומד לרשותך.

ה. יש להשתמש בעט ולכתוב בכתב-יד ברור על צד אחד בלבד של הדף ויש להשאיר שוליים רחבים.

למותר להדגיש, כי **אריכות אינה ערובה לאיכות** ויש להשיב בקיצור תוך הבלטת העיקר.

ב ה צ ל ח ה !!!

שאלת חובה (משקל השאלה הינו 100% ויש להשיב על כל חלקיה)

בין מדינת פטגוניה ובין מדינת רוריתניה שורר מצב של מתיחות מתמשכת. זה שנים שאירגון כנ"פ (כוחות נגד פטגוניה) פועל מהבסיסים שלו בתוך שטחה של רוריתניה כאשר הפעילות מכוונת הן כנגד אזרחים פטגוניים בעולם בכלל וכמובן הן כנגדם בפטגוניה בפרט. הארגון ופעיליו מסתתרים בתוך מערות במערב רוריתניה הסמוכות לכפרים המשמשים להם כעזר לאספקת מזון ולעיתים כמחסה ומסווה לפעילותם. לאחרונה יצא ראש ממשלת פטגוניה בהכרזות לכלי התקשורת שעל רוריתניה להביא לקצן של פעולותיהם של המחבלים כנגד פטגוניה אחרת יאלצו הפטגוניים ליתקוף בעצמם את בסיסי המחבלים ולהרוס את התשתית שלהם ברוריתניה.

בתגובה להכרזות אלו, לטענת כנ"פ, חטפו אנשיו מטוס נוסעים של פטגוניה והנחיתו אותו אי-שם בשטח רוריתניה. כוחות קומנדו מיוחדים של פטגוניה הוזנקו באישון לילה לשחרור בני הערובה. בזמן המבצע נפצעו הן אזרחי רוריתניה והן אזרחי מדינות אחרות ששהו במקרה באותה עת בזירת האירוע. בנוסף נפגעו במהלך המבצע בנייני מגורים בסמוך לבסיס חיל האוויר הרוריתני וכן אצטדיון ספורט. אף נודע מאוחר יותר, כי בין המבנים אשר ניזוקו היתה כנסייה עתיקה, אך דיווחים מודיעיניים שנמסרו מאת מרגלים בשטח הצביעו על מאגרי נשק מוסתרים בכנסייה וכן על אימונים של אנשי כנ"פ שהתנהלו בעבר באצטדיון הספורט. התברר גם מאוחר יותר, כי לוחמי הכוח הפטגוני לבשו את המדים הרוריתניים כשבידם נשק מורעל. כאשר ניסו הפטגוניים לחדור לרובע מסוים בניסיון לאתר את החטופים שהועברו לשם נתקלו הם במארב של כוחות רוריתניים והם הרימו את ידיהם והניפו דגל לבן בהכנעה כביכול, אך כשהתקרבו הכוחות הרוריתניים ירו בהם הפטגוניים ואפילו הצליחו לתפוס שבויים מביניהם. אחד השבויים ניסה לברוח אך נתפס ונגזר עליו עונש מוות בגיו ניסיון הבריחה. לבסוף לא זו בלבד שהצליחו הפטגוניים לשחרר את החטופים אלא גם כבשו את עיר הבירה הרוריתנית כולה וזאת אגב בשל זעמו של הרמטכ"ל הפטגוני כלפי הרוריתנים בגין המארב שהכוחות הרוריתניים טמנו בזמנו כנגד כוחותיו.

בינתיים, והיות וההכרזות שתוארו לעיל של ראש ממשלת פטגוניה לא "הזיזו" את הרוריתנים, הוא קבע חד משמעית, כי "אין לי ברירה אלא להורות על הגדלת כוחותינו והרחבת מעורבותנו ברוריתניה בכדי למנוע ביצוע פעולות איבה נוספות נגד אזרחינו". פטגוניה פתחה במתקפה מאסיבית על רוריתניה בין היתר תוך סימון יעדים בכפרים כגון בית ספר לבנות וכן מוזיאון לאומנות עתיקה המשמשים את פעילי כנ"פ כמקום כינוס לתכנון פעולות חברתיות ופוליטיות של הארגון. לאחר מכן כוחות פטגוניה תופסים שטחים נרחבים בתחומה של רוריתניה. על שטחים אלה, שכללו אוכלוסיה אזרחית בת כ-200,000 נפש, הקימו הפטגוניים ממשל צבאי. המושל הצבאי עשה בין היתר את הפעולות הבאות: (א) הפקיע רכוש התושבים לצורך בניית בסיסים צבאיים, (ב) פיתח והרחיב את התשתית של רשת החשמל והטלפון באזור, ו-(ג) גרש את ראשי המתנגדים לנוכחותם שם של כוחות פטגוניה והרס את בתיהם.

במהלך הארועים הנ"ל, עצרו כוחות פטגוניה אנייה ששטה מול חופי רוריתניה בטענה שהאנייה מעבירה אמצעי לחימה לשטחים הטפוסים עלידי צבא פטגוניה. התברר בבדיקתה שהמטען שבאנייה כלל ארגוני מזון ותרופות.

כתוצאה מהתהווה ובהו ששורר ברוריטניה כעת נציגי המיעוט המקומי במדינה מנסים לנצל את המצב ופונים לאו"ם בתביעה שתוכר זכותם להגדרה עצמית, דבר שרוריטניה מתנגדת לו בחריפות. עוד לפני שבאו"ם יכולים בכלל לדון בסוגיה, מכריזים הם על עצמאות עבור בני עמם ועל הקמת מדינת מיעוטיסטאן העצמאית. כתוצאה מכך מרכזים הרוריטנים כוח צבאי רב מסביב לאזור בו יושבים המיעוטיסטאנים ברוריטניה. המיעוטיסטאנים טוענים שריכוז הכוחות מהווה מעשה תוקפנות כלפיהם. במקביל לכל ההתרחשויות הללו שתוארו לעיל הפליגה ספינה בשם "גיינגיס חאן" מול חופי רוריטניה שנשאה על סיפונה את משדרי התחנה הפופולרית ערוץ 321. לאחר סיום שידור התוכנית השבועית להחוף, הספינה שטה לכיוון האי האקזוטי יפילנדיה, שם הייתה אמורה לפרוק את המטען שלה ש"כלל" גם כמה עשרות ילדים צפון-קוריאנים שנלקחו בכוח מהוריהם ושהיו אמורים לעבוד במטעי הליצי שבבעלות עשירי האי. לאחר הגעת מידע למשטרת רוריטניה, לפיו הספינה נושאת עליה סמים, יצאה אנייה בשם "רודפת" לדרך בכדי להשיג ולעצור את צוות הספינה, מכיוון שחוקי המדינה אוסרים על סחר בסמים. ה"רודפת" החלה להפליג בעקבותיה. אחרי ששני כלי השייט נכנסו לתוך רצועת מים המפרידה בין רוריטניה ובין פטגוניה, ה"גיינגיס חאן" פגעה באסדה לשאיבת גז טבעי אשר כתוצאה מהמכה כנראה, התחיל לנוזל ממנה נפט לתוך המים. הן מכיוון החוף והן מהים החלה הפגזה על ה"גיינגיס חאן". במועד מסוים ה"גיינגיס חאן" נעצרה מכיוון שכל מלאי הדלק שלה אזל. אז הצליחו לעלות אנשי הצוות של ה"רודפת" על הסיפונה. כאשר עלו על הספינה, לא מצאו סמים אולם מצאו משדרי ערוץ 321 וגם את העבדים הצפון-קוריאנים. ה"רודפת" הובילה את "גיינגיס חאן" על כל אנשי צוותה (שהם כולם אזרחי מדינת אומגה) לנמל ברוריטניה, שם הורדו מהאנייה והובאו מיד בפני בית משפט מקומי, שדן בעניינם אך ללא נוכחות ייצוג משפטי כלל או מתורגמים, וגזר עליהם תוך דקות ספורות בלבד של דיון קנסות כבדים ותקופות מאסר ממושכות ללא אפשרות עירעור כלשהוא על פסק דינם.

כמו כן ובתקווה לנצל את האנדרלמוסיה אשר קיימת עכשיו ברוריטניה פתחו אנשים השייכים לקבוצה קיצונית של המיעוט המקומי ברוריטניה במרד כנגד הממשל הרוריטני. תוך כדי כך ועל אף שידע מר מזלי, אזרח מדינת פואגו, כי המצב הפוליטי השורר ברוריטני אינו ברור וכי מהומות מתנהלות במקום וקרבות בין מורדים לבין כוחות הצבא הנאמנים לממשלה הינם דבר שבשגרה, איתר הוא הזדמנות עסקית נדירה במקום ובכל זאת התקשר עם ממשלת רוריטניה אשר העניקה לו זיכיון לחפש נפט בשטחה של רוריטניה לפרק זמן בלתי מוגבל. לאחר תקופה מסויימת בה לא עלו יפה מאמציו של מר מזלי לגילוי נפט, הוא החליט לפטר אחדים מעובדיו וביניהם חוסה, שהיה בנו של השוטר המקומי. אך לאחר הפיטורין החל השוטר לרדת לחייו של מר מזלי ואף באחד הימים תפס אותו סתם והכה אותו מכות נמרצות. מר מזלי לא היסס להגיש נגדו תלונה. בירור התלונה התקיים רק כעבור זמן רב לאחר הגשתה והדיון בה למעשה התנהל זמן קצר למדי, ולבסוף נקנס השוטר בסכום סימל בלבד. לאחר התקרית עם מר מזלי הוזחר השוטר שלא לבוא במגע פיזי עמו שנית, אולם ללא הועיל. השוטר אירגן הפגנה כללית נגד מר מזלי. הממשל המרכזי שלח כוחות לפיזור ההפגנה והמשתתפים בה נעצרו והועמדו לדין, אבל קיבלו חנינה כללית חודשיים לאחר מכן. בינתיים, באחד מהקידוחים של מר מזלי נמצא נפט אך שאיבתו הייתה כרוכה בזיהומו של נהר תת-קרקעי, שהיווה אחד ממקורות המים של רוריטניה. למרות המחאות הרישמיות של מדינה זו לא נפסקה שאיבת הנפט. אך משנוכחה הממשלה, כי הקידוח בכל זאת הינו ריווחי, היא החליטה לבטל את הזכיון שהעניקה בזמנו למר מזלי והפקיעה את כל מיתקניו. מר מזלי בתגובה פרסם מאמר בעיתון המקומי בו הוא גינה את "הפעולה החד-צדדית והשרירותית" לדבריו של הממשלה. תגובה לכך לא איחרה לבוא והועמד מר מזלי לדין בפני שר ההפקעות של ממשלת רוריטניה, אשר על פי דין לא ניתן לערער על החלטותיו. בכל מקרה הופיעה בהסכם הזכיון המקורי בין מר מזלי לבין הממשלה תנייה לפיה מתחייב הוא שלא לפנות לאף גורם חיצוני ואף לא להסכים לקבל כל התערבות משפטית חיצונית שהיא למענו בקשר לטענה או לתביעה כלשהי בכל נושא או ענין הקשור בו בכלל ו/או הקשור להסכם בפרט. כמו-כן הסתבר, כי שר ההפקעות שטיפל בנושא היה בן דודו של השוטר הנ"ל. מר מזלי נמצא אשם ונקנס בסכום כה גדול שלא היתה באפשרותו לשלמו. אי-לכך השר הורה לעצור אותו ולשלוח אותו לכלא לתקופה ממושכת. הוא הוכנס לתא קטן עם עוד 15 אנשים ללא תנאי היגיינה וסניטריה מתאימים ורק כעבור חצי שנה הוא הובא להארכת מעצרו בפני ועדה שמונה ע"י הממשל ברוריטניה. כאשר מר מזלי שוחרר לאחר שנתיים מהכלא הוא גילה לתדהמתו כי כל רכושו הפרטי ברוריטניה נגנב או נהרס כתוצאה מהקרבות העזים אשר התנהלו בין המורדים לבין כוחות הצבא הרוריטניים. לאחר מכן החליט לעזוב את רוריטניה ובו ביום שהוא חזר למדינתו פואגו פנה לרשויות בדרישה לטפל בענייניו אלה. כן יש לציין, כי על פי הדין המקומי ברוריטניה לא ניתן להגיש תביעות כנגד המדינה.

סקור את כל ההיבטים של כל השאלות המשפטיות המתעוררות בקשר לעובדות שתוארו לעיל, תוך דיון בזכויות ובהתחייבויות של כל הגורמים המעורבים באירועים שתוארו לעיל, לאור המשפט הבינלאומי. יש להקפיד על יישום המשפט הבינלאומי הרלבנטי לעובדות ויש לפרט את הטענות המשפטיות הצפויות בעד והטענות המשפטיות הצפויות נגד אשר קיימות בכל אחת מהסוגיות שהובאו לעיל. כמו כן, יש להכריע לגבי כל אחת מהשאלות המשפטיות שהתעוררו ולנמק את הכרעתך.

ב ה צ ל ח ה !!!
-- סוף הבחינה --

